

НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО — громадсько-політичне і культурно-освітнє товариство. Засноване 1918 у Берліні з ініціативи П. Рорбаха (голова), а також А. Шмідта (секретар). Окрім розгалужених завдань щодо розвитку політичних, господарських і культурних взаємин між Німеччиною та Україною, програмна мета товариства узгоджена із засадами, вміщеними у працях П. Рорбаха «Unser Kriegsziel im Osten und die russische Revolution» («Наша військова мета на сході і російська революція»), «Durch die Ukraina 1897-1915» («Подорож по Україні 1897-1915»; обидві — 1917). Вагоме значення у діяльності товариства мало видання 1918–26 друкованого органу — щомісячника «Die Ukraine» (загалом 40 номерів), що став важливим джерелом відомостей про історію, географію України, культуру українського народу в німецькомов. просторі. Часопис активно підтримували відомі українські діячі, зокрема Д. Дорошенко, І. Мірчук, Б. Крупницький, З. Кузеля, С. Рудницький, О. Грицай. Серед публікацій — праці «Die wirtschaftliche Selbstständigkeit der Ukraine in Zahlen» («Економічна самостійність України в цифрах», 1921) В. Мазуренка, «Der nationale und soziale Befreiungskampf der Ukraine» («Національна та соціальна визвольна боротьба України», 1923) П. Феденка.

Згодом призупинило діяльність. 1948 відновлене у м. Мюнхен (Німеччина) з ініціативи І. Прокопчука, 1960 об'єднане з Німецько-українським товариством ім. Гердера (засноване 1948, голови: К. Гребе, Г. Кох, Е. Міт-тіх, І. Мірчук). Завдяки співпраці з Українським науковим інститутом у Берліні (П. Скоропадський, К. Майер, Г. Шпехт, Г. Ланц, А. Палме, О. Кесслер) товариство видало німецькою мовою монографії Д. Дорошенка, Д. Антоновича, Е. Вінтера, а також про творчість Т. Шевченка, І. Франка, О. Бурґгардта, дослідження А. Шмідта «Ukraine — Land der Zukunft» («Україна — країна майбуття», 1939) тощо. У 1952–56 і 1962–68 виходив друкований орган — журнал «Ukraine in Vergangenheit und Gegenwart» (загалом 44 номери). 1972 остаточно припинило діяльність.

Рекомендована література

1. Dem Andenken Paul Rohrbachs: Ein Beitrag zur osteuropäischen Problematik // Deutsch-Ukrainische Herder-Gesellschaft. München, 1959;
2. C. Remer. Zum Ukrainebild in Deutschland vom 19. Zum 20. Jahrhundert // Russland und Europa. Historische und kulturelle Aspekte eines Jahrhundertproblems. Jena, 1995.

М. І. Зимомря

Бібліографічний опис:

Німецько-українське товариство / М. І. Зимомря // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-74487>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).